

Excm. Sr. José María Romero de Tejada Gómez
Fiscal Superior de Catalunya

Número: 02618/9768/2017
Data: 25/09/2017 13:07:37

Registre de sortida

Excel·lentíssim Senyor,

El passat dissabte 23 de setembre es va emetre per part d'aquesta Fiscalia la Instrucció 4/2017 en la qual es disposa que la coordinació dels dispositius que, en el seu cas, hagi de realitzar-se per impedir el referèndum convocat pel dia 1 d'octubre, sigui exercida pel Gabinet de Coordinación y Estudios de la Secretaría de Estado de Seguridad, sota la direcció personal del Fiscal Superior de Catalunya.

Segons s'indica en la mateixa Instrucció, la necessitat d'adoptar aquesta mesura ve motivada *"en els darrers esdeveniments succeïts en el desenvolupament de l'activitat de les Forces i Cossos de Seguretat encaminada a donar compliment als manaments judicials ordenats"*, i el precepte legal en què es fonamenta és l'article 46 de la Llei orgànica 2/1986, de 13 de març, de Forces i Cossos de Seguretat.

La mesura adoptada afecta la professionalitat i prestigi del Cos de Mossos d'Esquadra, respecte al que ha estat i és la seva dedicació i compromís en l'exercici de les seves funcions de policia judicial, seguretat ciutadana i ordre públic, competències que desenvolupa amb el més absolut rigor, respecte i lleialtat a l'ordenament jurídic i a aquells de qui depèn tant orgànica com funcionalment. Alhora pot entrar en col·lisió amb les competències atribuïdes a aquest Cos i amb els mecanismes legalment establerts per resoldre les incidències que es produeixen en la coordinació amb les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat.

És per aquest motiu que des del màxim respecte que a aquest Cos li mereix aquesta institució, es sol·licita que es reconsiderin els termes de la mateixa en base a les consideracions següents:

Primera. Amb caràcter previ a la present Instrucció, la Fiscalia Superior de Catalunya va emetre la Instrucció 2/2017 i la Instrucció 3/2017, lliurades respectivament a la PGME en dates 12/09/2017 i 14/09/2017, ambdues adreçades a la Guàrdia Civil, Policia Nacional i Cos de Mossos d'Esquadra.

Per una banda, mitjançant la Instrucció 2/2017, s'ordenava a tots els cossos policials que, davant l'existència o coneixement d'actes executats per autoritats, funcionaris públics o per particulars en connivència amb els anteriors, adreçats a la preparació i celebració del referèndum d'autodeterminació, o connexos amb els anteriors, en tant indicaris de delictes de desobediència, prevaricació i malversació, es procedís a elaborar de manera urgent l'informe o atestat oportú, que contingués les dades necessàries respecte la seva execució, autoria, participació i circumstàncies concurrents.

En compliment d'aquesta Instrucció, el Cos de Mossos d'Esquadra va comunicar a la Fiscalia Superior de Catalunya, mitjançant ofici de 15 de setembre, les diligències realitzades en relació amb els Ajuntaments que donen suport al referèndum, campanya institucional, sindicatures electorals, pàgines web, sorteig de les meses electorals i actes anunciats com de campanya electoral. Així mateix, tal i com es comunicava posteriorment a Fiscalia en el propi Pla d'Actuació que aquesta havia interessat a tots els cossos policials, la PGME no només estava i continua estant fent un seguiment de

les actuacions anteriors, sinó que està realitzant noves comprovacions en relació amb altres actes de preparació del referèndum com, entre d'altres, la determinació dels locals designats per les votacions, el resultat de les quals serà degudament comunicat.

De la mateixa manera, es comunicava a aquesta Fiscalia que el compliment de les seves directrius havia comportat que la PGME dirigís les seves comprovacions respecte tots aquells actes que, per la seva transcendència i vinculació directa amb el procediment electoral definit en les normes suspeses pel Tribunal Constitucional, s'emmarquen pròpiament, pel seu caràcter oficial, en la preparació i celebració efectiva del referèndum, sens perjudici d'insistir en què en el cas de rebre directrius per part de l'autoritat judicial o Fiscalia on es concretessin altres àmbits d'actuació o línies d'investigació específiques, se li donaria el degut compliment.

En dates 21/09/2017 i 23/09/2017 us vaig lliurar còpia de les actuacions practicades per aquest Cos i que prèviament havien estat presentades a les fiscalies territorials corresponents.

D'altra banda, mitjançant la Instrucció 3/2017, s'ordenava que, davant la reiterada intenció de materialitzar el referèndum, cada cos policial redactés un Pla d'Actuació per impedir la seva celebració, el qual havia de contenir, al menys, la informació que es detallava en la mateixa Instrucció.

En compliment d'aquesta segona Instrucció, el Cos de Mossos d'Esquadra el passat 21 de setembre va lliurar a la Fiscalia Superior de Catalunya el seu Pla d'Actuació, sense que per part d'algun dels altres cossos policials es lliurés la documentació requerida, malgrat l'objecte d'aquella reunió era, segons indicava la pròpia Instrucció, establir les línies generals per garantir la correcta complementarietat i suports mutus en l'actuació dels tres cossos policials actuants i, en cas necessari, perfilar la redacció dels Plans d'Actuació definitius. Per ser precisos, la Guàrdia Civil va informar haver lliurat els dies previs un esborrany del seu Pla.

En aquella reunió, a la que també va assistir el director del Gabinet de Coordinación y Estudios de la Secretaría de Estado de Seguridad sense que prèviament se'ns hagués informat al respecte, en cap moment es van arribar a valorar els Plans d'Actuació i, malgrat no tenir coneixement del contingut del Pla d'Actuació del Cos de Mossos d'Esquadra, el representant de la Secretaría de Estado de Seguridad, ja va apuntar la necessitat d'establir una coordinació dels cossos policials que passaria a estar liderada pel Ministerio del Interior i que va fonamentar en els articles 38.2 i 46.2 de la Llei orgànica 2/1986, de 13 de març, de Forces i Cossos de Seguretat.

Així doncs, en relació amb l'anterior, el primer que escau posar de manifest és que aquest cos policial ha complert escrupolosament i en tot moment amb els requeriments i les ordres donades per aquesta Fiscalia, sense que hagi rebut cap directriu o ordre d'ampliar o modificar la seva forma d'actuació malgrat que, en cadascuna de les reunions fixades per aquesta Fiscalia, així com en el propi contingut de l'escrit on s'especificava el Pla d'Actuació, s'ha demanat reiteradament que si la manera de procedir del cos de Mossos d'Esquadra havia de ser una altra a la que estava duent a terme, es donessin les directrius específiques i es concretessin les mesures interessades per tal de dur-les a terme.

Aquestes concrecions no s'han donat mai i l'única observació que s'ha fet del Pla d'Actuació del Cos de Mossos d'Esquadra va ser en la reunió del passat dissabte 23 de setembre quan es va fer referència verbal a què el Fiscal General del Estado considerava que el Pla d'Actuació d'aquest cos era el correcte per a unes eleccions

generals però no era suficient per impedir el referèndum. Acte seguit, el representant de la Secretaria de Estado de Seguridad va afegir que aquest pla no garantia que no s'obrissin els locals de votació per considerar que els efectius disponibles eren insuficients, mesura que en cap moment ha estat concretada ni ordenada per cap autoritat judicial, malgrat existir procediments judicials oberts, ni tampoc per la pròpia Fiscalia, i així ho vaig fer constar en l'esmentada reunió.

Respecte d'aquesta observació, s'ha d'aclarir que en el Pla d'Actuació presentat pel Cos de Mossos d'Esquadra es feia expressa referència a la planificació de presència d'efectius policials en tots els punts que es designin com a locals de votació, sense poder fer més especificació respecte de l'actuació operativa que es desplegarà. El motiu o motius és que a data d'avui es desconeix quina serà l'activitat concreta que es desenvoluparà finalment en aquells locals atès que les actuacions dutes a terme pel jutjat d'instrucció número 13 de Barcelona i per la Guàrdia Civil poden haver tingut una important afectació en la materialització efectiva de la celebració del referèndum.

No obstant això, el Pla recollia expressament que el dispositiu policial previst pel Cos de Mossos d'Esquadra pel dia 1 d'octubre contempla, llevat d'instruccions específiques d'actuació, la presència de dotacions policials a cadascun dels punts que es poguessin constituir com a punt de votació, amb l'objectiu, a banda de vetllar per la seguretat ciutadana i el manteniment de l'ordre públic a l'entorn de cada centre, de poder garantir el compliment de la Instrucció 2/2017, així com de les ordres i instruccions concretes que es puguin adreçar a aquest Cos per part de Judicatura i Fiscalia.

Per tant, aquest Cos ha donat en tot moment compliment a les instruccions rebudes per aquesta Fiscalia, motiu pel qual no queda justificada la mesura adoptada, i menys encara quan tampoc s'ha objectivat quina o quines actuacions són les que justifiquen que la direcció de la coordinació dels dispositius que en el seu cas hagin de realitzar-se en relació amb el referèndum convocat pel dia 1 d'octubre, hagi de ser encomanada a un òrgan no operatiu dependent del Ministerio del Interior. Es considera encara més contradictori quan de manera reiterada en les diferents reunions, i per part de tots els participants, s'ha afirmat que es tracta indiscutiblement d'una competència del Cos de mossos d'Esquadra.

Segona. El fet que la pròpia Instrucció fonamenti l'adopció de la mesura en la necessitat de coordinació dels dispositius policials, obliga a aquest Cos a posar de manifest que aquesta directriu entra en col·lisió amb la regulació que respecte d'aquesta funció estableix la pròpia Llei orgànica 2/1986, de 13 de febrer, de Forces i Cossos de Seguretat, la qual atribueix de manera expressa a la Junta de Seguretat les funcions de coordinació entre les Forces i Cossos de Seguretat en el territori de Catalunya. En aquest sentit, tant l'apartat tercer de la Disposició Final Segona d'aquesta Llei orgànica, com el seu article 50.2 estableixen que és la Junta de Seguretat l'òrgan competent per resoldre les incidències que poguessin sorgir en la col·laboració entre els membres de les Forces i Cossos de Seguretat, i que serà aquest òrgan el que realitzarà la coordinació entre els cossos policials.

Aquesta regulació ha comportat, fins i tot, tal i com us vaig informar a la reunió mantinguda el passat dia 23/09/2017, que en el si de les reunions celebrades per la Junta de Seguretat s'hagin adoptat acords que han derivat en l'aprovació de protocols de coordinació operativa entre el Ministerio del Interior i el Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya, entre d'altres, respecte d'aquelles actuacions derivades de competències compartides o concurrents. Aquests protocols han generat la creació d'òrgans específics de coordinació que depenen de la Junta de Seguretat com són el

Comitè de Coordinació Policial, com a òrgan permanent de coordinació entre els cossos de seguretat presents a Catalunya; la Comissió de Coordinació Policial de Catalunya, com a òrgan fonamental que gestiona en l'àmbit de Catalunya l'intercanvi d'informació i la coordinació operativa en aquelles actuacions derivades de competències compartides, i tres subcomissions de Coordinació Policials pels àmbits de policia judicial, informació i sala de coordinació interpolicial.

Per la seva part, l'article 46 de la Llei orgànica 2/1986, de Forces i Cossos de Seguretat, al qual fa referència la Instrucció, el que preveu és d'una banda, en el seu apartat primer, que quan les Comunitats Autònomes que, segons el seu Estatut, poden crear cossos de policia no disposin dels mitjans suficients per a l'exercici de les funcions previstes a l'article 38.1 i 2 c) de la pròpia llei, podran sol·licitar, a través de les autoritats de l'Estat, l'auxili de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat, corresponent en aquest cas a les autoritats governatives estatals la determinació de la manera i forma de prestar l'auxili sol·licitat i, en cas de considerar-se procedent la seva intervenció, les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat actuaran sota el comanament dels seus caps naturals.

Aquesta previsió no concorre en el present cas en tant en quant la Comunitat Autònoma de Catalunya no ha sol·licitat l'auxili de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat, atès que considera que els mitjans de què disposa el Cos de Mossos d'Esquadra són suficients per fer front a aquesta situació. De la mateixa manera, en cap moment s'ha traslladat cap indicador objectiu per part d'aquesta Fiscalia conforme els efectius o mitjans de la PGME siguin insuficients.

D'altra banda, en l'apartat segon de l'article 46 de la Llei orgànica 2/1986 el que es preveu és que, en la resta de casos, quan en la prestació d'un determinat servei o en la realització d'una actuació concreta concorrin, simultàniament, membres o Unitats de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat i de la Policia de la Comunitat Autònoma, seran els comandaments de les primeres els que assumeixin la direcció de l'operació.

La literalitat d'aquest segon apartat, a criteri d'aquest Cos, no justifica que aquest precepte pugui ser interpretat en el sentit d'entendre que qualsevol actuació o investigació en què coincideixin ambdós cossos policials comporti que la direcció d'aquesta sigui assumida sempre per les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat. Això comportaria entrar en conflicte amb el bloc constitucional relatiu a la distribució de competències que s'ha concretat en una Llei orgànica posterior com és la de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya de 2006, així com ignorar tots els anys d'exercici i servei d'aquest Cos policial i, sobretot, suposaria una interpretació contrària a la pròpia Llei orgànica 2/1986 que, com s'ha dit, preveu mecanismes específics per resoldre les incidències que es produeixen en la coordinació entre les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat i les Polícies Autònòmiques.

Aquest fet comporta, al nostre parer, que l'aplicació de l'article 46.2 només estaria justificada en aquells supòsits de concurrència espontània i in situ d'ambdós cossos policials, on la necessitat urgent d'intervenció operativa impedeix poder activar els mecanismes de coordinació que preveu la pròpia Llei orgànica 2/1986. Aquesta espontaneïtat no es dona en relació amb els dispositius que s'han de dur a terme de cara al proper dia 1 d'octubre.

Justament, el fet que aquest precepte tingui per finalitat resoldre aquesta problemàtica operativa tan concreta, és el que justifica que s'expressi en termes de direcció i no de coordinació, quan en canvi és aquesta darrera funció la perseguida per la Instrucció 4/2017. Així mateix, s'ha d'apuntar que, fins i tot en cas que concorreguessin les circumstàncies previstes en aquest precepte, el fet que es refereixi literalment a

comandaments operatius impediria atribuir el disseny i direcció del dispositiu operatiu a qui no ostenti aquesta condició.

En definitiva, l'adopció d'aquesta mesura no pot sustentat-se en aquest precepte perquè la circumstància que regula no es dona en aquest cas. Assumir el contrari suposaria de facto sostreure les competències de comandament i gestió operativa del Cos de Mossos d'Esquadra, legalment atribuïdes a la Generalitat de Catalunya i a l'estructura de comandaments del Cos.

Finalment, qui s'ubscriu vol posar de manifest que les anteriors consideracions en cap cas s'efectuen des de la voluntat de no donar compliment a la Instrucció 4/2017 quant a la necessitat de coordinar els diferents cossos policials, sinó que es fan des de la legítima necessitat de vetllar per la defensa del prestigi i les competències del Cos de Mossos d'Esquadra, així com la de posar de manifest la preocupació pel fet que la mesura adoptada podria alterar els mecanismes legalment previstos en la pròpia Llei orgànica 2/1986, per a la coordinació dels cossos policials, els quals no han estat activats fins al moment, i que podrien resultar eficaços als efectes de donar resolució a la necessitat de coordinació apuntada per aquesta Fiscalia.

Tercera. No obstant tot l'anterior, i assumint la voluntat manifestada per aquesta Fiscalia en el sentit de poder resultar necessària la coordinació operativa dels dispositius policials, d'acord amb el que preveu la Llei orgànica 2/1986, de Forces i Cossos de Seguretat, li correspon a la Junta de Seguretat de Catalunya aquesta coordinació. Per aquest motiu, es sol·licita que insteu la Comissió de Coordinació Policial de Catalunya, en tant que òrgan *"fonamental que gestiona, en l'àmbit de Catalunya, l'intercanvi d'informació i la coordinació operativa"*, tal com preveu el Protocol de Coordinació Operativa entre el Ministerio del Interior i la Conselleria d'Interior, Relacions Institucionals i Participació de la Generalitat de Catalunya, subscrit en Junta de Seguretat de Catalunya de 5 de març de 2007.

Barcelona, 25 de setembre de 2017

Josep Lluís Traperó Álvarez
Major – Cap de la Prefectura de la Policia

